

"ויקרא משה להושע בן נון יהושע"

כתוב שכשהקב"ה שינה את שמה של "שריי" אשת אברהם ל"שרה", והאות יי הייתה עצובה על זה שלקחו אותה מצדיקה, הבטיח לה ה' שתעבור ליהושע בן נון, והיא אכן עברה ככתוב בפסוק, וקשה מילא האות יי שעברה - מובנת אבל מאיפה באו השתי נקודות הנוספות אל ה'הוֹשֶׁע - דהיינו שהיוד של יהושע כתוב עם "שווא": והתשובה היא שלקחו את השווא מהאות ב' של בן נון שלכאורה בן כותבים עם סגול בן אלא שתי הנקודות עברו לאות "יי".

אגרא דכלה

א נקודל'ה

"פקד עון אבות על בנים"

כתוב שהנכדים נענשים על מעשי הסבא וידוע השאלה למה הם אשמים? אלא עונה הפרדס יוסף שכשאדם הולך לעשות עבירה - אומרים לו "הנכדים שלך יענשו על זה" והוא עדיין ממשיך בעבירה ולא אכפת לו - אז אומרים לו "אם לך לא אכפת מהנכדים שלך - אז גם על תבוא בטענות לסבא שלך על העבירות שלו..

פרדס יוסף

"ראשית ערסתכם חלה תרימו"

רמז לצעירים שלא יגידו לעצמם שכל חייהם לפנייהם ואין העת עתה לעשות לתורה ולמצוות, אלא "ראשית ערסתכם" - כבר בהתחלה כשאתם צעירים "חלה תרימו" - עוד בתחילת חייכם עליכם להתקדש להקב"ה.

עבודת ישראל

וראיתי עוד רמז על אותו עניין ש"ראשית ערסתכם" - עוד כשהם קטנים - "חלה תרימו" - לעבודת ה' "חלה" - ר"ת ח' ימים - ברית, ל' יום - פדיון, ה' שנים - בן חמש למקרא.

אורח לחיים

וכן כתוב שישר כשאדם קם בבוקר שיקדיש ישר את מחשבתו להקדוש ברוך הוא ומובטח לו שיהיה לו יותר קל בעבודת ה' באותו יום.

ספרים

"למטה יוסף למטה מנשה גדי בן סוסי"

אמר פעם ר' מאיר מפרמישלאן "למטה" - נשמתך ירדה למטה "יוסף" - כדי להוסיף ולהתעלות בדרכי השם, אבל כאשר הגעת "למטה" - לעולם הזה "מנשה" - שכחת את תפקידך "מנשה" מלשון שכחה - כמו כי נשני אלוקים, "גדי" - תגיד לי לבד - האינך "בן סוסי"!!

ר' מאיר מפרמישלאן

"והתחזקתם ולקחתם מפרי הארץ"

לכאורה למה צריך את ההתחזקות? שפשוט ייקחו את הפירות? אלא העניין הוא כמו הסיפור עם התנא שמכר את פרתו לגוי ולא רצתה לעבוד בשבת בשום אופן, עד שבא התנא ולחש לה באוזן והתחילה לעבוד, כך גם כאן - פירות ארץ ישראל לא רצו לצאת מא"י ולכן היה צריך את ה"והתחזקתם ולקחתם מפרי הארץ" - על אף ההתנגדות.

ספרים

למה משה רבנו ביקש מהם להביא מפרי הארץ? לשם מה הוא היה צריך את פירות א"י? אלא משה רבנו רצה לקיים את מצוות מעשר במדבר כי ידע שלא יזכה לקיימה כי לא יכנס לא"י.

צדיקים

"שלח לך אנשים"

לכאורה מה היה הכוונה של המרגלים בזה שתיארו ככה את הארץ? אלא עונה החידושי הרי"ם שהמרגלים כוונתם הייתה לטובה, הם ראו את כלל ישראל יושב ולומד תורה במדבר בלי דאגה לכלום, היה להם אוכל, מים, את העמוד הענן - יושבים ולומדים בלי דאגות, וכשראו את הארץ ואת הטרדות של החיים הם לא רצו שכלל ישראל יכנסו לארץ ישראל אלא שישבו וילמדו תורה ברוגע, והם נענשו כי אם הקב"ה רצה שיהיה כך ושבנ"י יכנסו לארץ - אז סימן שזה טוב לעם ישראל, והקב"ה לא צריך עצות.

חידושי הרי"ם

הגיליון לזכות ולבריאות אדונינו מורינו
ורבנו ר' ישכר דוב בן מרים שליט"א

אמר פעם המגיד הירושלמי הנודע הגאון רבי שלום שבדרון זי"ע אם ראית מה שלא ראוי לראות, עזוב, תשליך, ואל תחפש לתור למה, מה ומדוע. די לך, אתה כבר "אחריי", אל תתור "אחריי" לבבכם "ואחריי" ראית העין... לא לחשוב במה שכבר ראית, לא לעסוק בו, להשליכו, לא לתור עוד "אחריי" עיניכם...

ר' שלום שבדרון זצ"ל**"ארך אפים ורב חסד נשא עון ופשע ונקה לא ינקה"**

מה הכוונה "ונקה לא ינקה"? האם הקב"ה ינקה אותנו מחטאינו או לא ינקה? אלא ידוע השאלה על התשליך שאנו עושים בראש השנה - לכאורה למה משליכים את העבירות למה לא מוחקים אותם וזהו? אלא כתוב שכשעושים תשובה מיראה זדונות נעשות לו כשגגות אך כשעושים תשובה מאהבה זדונות נעשות לו לזכויות, וממילא בראש השנה אנו משליכים את העבירות לים כי אנו עושים תשובה מיראה וכשמגיע פסח ואנו חוזרים בתשובה מאהבה אזי נהפך לזכויות ואנו אוספים את זה חזרה בשאיבת מים שלנו שנקרא גם "מצווה וואסער" (מי מצווה) וכך גם כאן הקב"ה "ונקה" - לא ינקה" הקב"ה מנקה את העבירות אבל לא עד הסוף כדי שאנחנו נוכל לעשות עדיין תשובה מאהבה ושהעבירות יהפכו לזכויות.

אמרי יהודה**"ויאמר ה' סלחתי כדברידך"**

בליל יום כפור פתח הרה"ק רבי לוי יצחק מברדיטשוב זיע"א ואמר: אבא שבשמים, חכמינו אמרו "כל האומר דבר בשם אומרו מביא גאולה לעולם", ואם כך הריני אומר בשמך הגדול, מה שאמרת "סלחתי כדברידך" ותסלח לנו ותביא גאולה גם לנו.

ר' לוי יצחק מברדיטשוב**"ארץ זבת חלב ודבש"**

לכאורה הרי המרגלים רצו להציג את ארץ ישראל באור שלילי, וא"כ למה אמרו שהארץ זבת חלב ודבש? אלא אומר ה"כתב סופר" שאדרבה ההפך הוא הנכון - המרגלים באו ואמרו לכלל ישראל - אם אתם חושבים שתוכלו לעשות מצור על הארץ ולכובשה - לא תצליחו כי "ארץ זבת חלב ודבש" - ולא חסר להם אוכל ושתיה בפנים הארץ והם אינם תלויים באוכל מבחוץ, וכן זה שאמרו

"אפס כי עז העם היושב בארץ... עמלק יושב בשער הנגב" - מה קשור כאן עמלק - הוא הרי לא מעמי הארץ? אלא עמלק חוצפתו רבה והרי הארץ טובה מאד ולמה הוא לא כובש אותה? אלא רק בגלל שהעם עז מאד הוא לא כובשה ואפילו עמלק ירא מהם ואיך אנחנו נכבוש אותה?!

כתב סופר**"שלח לך אנשים... איש אחד למטה אבתיו תשלחו כל****נשיא בהם"**

אומר התפארת שלמה שעיקר גודל מעלת הצדיק זה שהוא עניו ושפל רוח שע"י המידה הזאת מתרוממים למעלה בעבודת ה' וזהו שאמר הקב"ה למשה שישלח צדיקים כאלו ש"למטה אבתיו" - שמרגיש את עצמו "למטה" - בענוה וע"י זה מתרומם "לבית אבתיו" והיה מזרז אותם במידת הענוה "תשלחו כל נשיא בהם" - שישלחו מעליהם את הנשיאות - את זה שהם נשיאים ויחזיקו את עצמם בענוה.

תפארת שלמה**אזיס ווארט****"אני ה' אלוקיכם"**

שאלו פעם את בעל התניא בהיותו נער צעיר איזה פסוק בתורה מתחיל ומסתיים אותו הדבר? ענה אותו נער: במקום שמשה רבנו לא אמר את ה"אמת", כולם תמהו למשמע התשובה - הסביר הנער שהפסוק "אני ה' אלוקיכם אשר וכו' נגמר אותו הדבר ואנחנו אומרים את הפסוק כל יום בקריאת שמע עם המילה "אמת" בסוף אך משה רבנו לא אומר עם "אמת" בסוף.

"ויכרתו משם זמורה ואשכול ענבים אחד וישארו במוט**בשניהם"**

"טעם פרי טעם עץ" כתוב שהקב"ה אמר לאדמה שתעשה את הטעם של העץ כטעם של הפרי אך האדמה לא עשתה כך כדי ללמד זכות על כלל ישראל שכשיעלו לשמים יוכלו להגיד שהם באים מהאדמה שכבר היא חטאה לפני הקב"ה, המרגלים רצו לתקן את החטא של האדמה "ויכרתו משם זמורה ואשכול ענבים אחד" - הם ניסו להחזיר שגם הזמורה וגם האשכול הענבים יהיו טעם אחד, אבל ממשיך הפסוק "וישאוה" - הם התנשאו והיו בגאווה ולכן "במוט" - זה התמוטט ולא הצליחו לתקן את החטא וזה נשאר "בשניים" - שני טעמים שונים.

צדיקים